

**:Birincisi .vardır nükte iki zamirinde ك daki'عَبْدُ' ك "إِيَّاكَ نَعْبُدُ"
Mâkablinde zikredilen sıfât-ı kemâliyenin ك zamirinde müstetir ve mutazammın olduğuna işarettir. Çünkü, o sıfatların birer birer tâdadından hasıl olan büyük bir şevkle, gaybdan hitaba, yani ism-i zâhirden şu ك zamirine iltifat ve intikal olmuştur. Demek ك zamirinin mercii, geçen sıfât-ı kemaliye ile mevsuf olan Zat'tır." İzah eder misiniz?**

إِيَّاكَ نَعْبُدُ "Yalnızca sana ibadet ederiz.", demektir.

Fatiha Suresinin başından buraya kadar sayılan kemal sıfatları, buradaki **"sana"** anlamındaki (ke) zamiri içine almaktadır.

Bundan önce geçen, **"Alemlerin Rabbi, Rahman, Rahîm, Din gününün sahibi"** unvanları, Allah'ın sıfatlarıdır. Demek ki zamiri ile hitap ettiğimiz Zat, bu sıfatlara sahip olan Allah'tır.

İşte, bu sıfatları birer birer söylemek, zihni harekete geçirir, onu hazırlar, şevkle doldurur; bu sıfatların sahibi olana yöneltmek için teşvik eder.

Böylece Fatiha Suresinin başından itibaren bu sıfatları tek tek söyleyerek büyük bir şevk ve zevk alan kişi, gıyaben söyleme makamından doğrudan Allah'a hitap etmek; gaibane ubudiyetten hazırana ubudiyet makamına çıkmaktır.

Yani, *"Ey bu sıfatlarla muttasıf olan Zât! Sadece sana ibadet ederiz."* demiş olur.

İltifat: Hitabın yönünü değiştirme, sözü gaybtan muhataba, muhatabtan gayba döndürme sanatıdır. Bir zatın kemalini *"O şöyle alimdir, böyle cömerttir..."* şeklinde ifade edersek, onu gaibane methetmiş oluruz. Ama onun huzuruna çıkıp *"Siz şöyle âlim, böyle cömertsiniz..."* dediğimizde, **"muhatab"** olarak kendisini methetmiş oluruz.

Benzeri bir durum Fatiha suresinde vardır. Her Müslümanın günde defalarca okuduğu bu surede, önce Cenab-ı Hak kemal sıfatlarıyla anlatılır. Ardından, bu kemal sıfatlarını ardı ardına söylemekten gelen bir şevk ve cezbe içinde **"hitab"** makamına çıkılır, *"Yalnızca sana ibadet eder ve yalnızca senden yardım dileriz."* denilerek, doğrudan Allah'a münacatta bulunulur.